

KATOLICKI UNIwersYTET LUBELSKI JANA PAWŁA II

REKTOR

Al. Raclawickie 14; 20-950 Lublin; tel. 81 445-41-20, fax 81 445-41-23; e-mail: rektorat@kul.lublin.pl

Słowo Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z okazji Świąt Wielkanocnych

I. „Idźcie na cały świat i głoście Ewangelię wszelkiemu stworzeniu” (Mk 16,15)

Drodzy Przyjaciele Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II!

Dwadzieścia wieków Kościoła jest trwaniem żywej wiary w Jezusa z Nazaretu, który został skazany na ukrzyżowanie i zabity, jednak powrócił z otchłani śmierci do świata żywych. Zmartwychwstał, jak zapowiedział. Kościół żyje nie tylko pewnością ewangelijnego świadectwa o pustym grobie, ale nade wszystko radością spotkań ze Zmartwychwstałym, który wstąpił do nieba i wciąż wspiera uczniów swą ożywczą obecnością. Pan żyje, a my w Nim.

Zmartwychwstały wezwał Apostołów: „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata” (Mt 28, 19-20). Jak zachęca nas papież Franciszek w adhortacji apostołskiej *Ewangelii gaudium*, Kościół nieustannie „wyruszający w drogę” ma być „Kościółem otwartych drzwi”. Stale „nawrócenie misyjne” potrzebne jest więc nie tylko duszpaste-rzom, ale wszystkim wierzącym w Chrystusa, by Kościół wychodził także „na peryferie”, by „nikt nie był wyłączony z radości, jaką nam przynosi Pan”. Nie wolno nam zapadać w duchową drzemkę. Ewangelizacja jest konieczna zawsze i wszędzie. Także w naszej Ojczyźnie, której przecież nie omijają tendencje do zeświecczenia różnych sfer życia. Musimy ustawicznie „wyruszać w drogę”, skoro „miłość Chrystusa przynagła nas” (2 Kor 5, 14), by „[...] świat współczesny, poszukujący czy to w trwodze, czy w nadziei, przyjmował Ewangelię nie od jej głosicieli smutnych i zniechęconych, nie od niecierpliwych lub bojaźliwych, ale od sług Ewangelii, których życie jaśnieje zapalem, od tych, co pierwsi zaczerpnęli swą radość od Chrystusa”. Skuteczna ewangelizacja wymaga z jednej strony bezwzględnej wierności Ewangelii, ale z drugiej - odważnej otwartości na zmieniający się świat.

II. „Uniwersytet jest miejscem, w którym poszukuje się prawdy o osobie ludzkiej” (Benedykt XVI, *Przemówienie do młodych wykładowców akademickich w bazylice św. Wawrzyńca, Madryt 19 sierpnia 2011 r.*)

Współczesny świat ulega fascynacji efektywnością. Staje się ona jedyną wartością, powszechnym punktem odniesienia, również w dziedzinie nauki. Coraz szerzej formułuje się sugestia, że nauka, której nie można bezpośrednio zastosować w gospodarce, i edukacja, która nie odpowiada oczekiwaniom rynku, są tylko zbędnym obciążeniem dla budżetu państwa. Duch rynkowej efektywności zmienia na naszych oczach istotę i cel istnienia szkół wyższych; nierzadko są one oceniane jako instytucje mające świadczyć komercyjne usługi. Jednak od zarania naszej cywilizacji zadaniem szkoły było integralne wykształcenie i wychowanie człowieka, stworzenie warunków, w których mógłby on zrealizować swoje talenty i przez to stać się bardziej człowiekiem. Koncepcja uniwersytetu, który jest najważniejszą formą szkoły wyższej, nawiązuje do ideałów Akademii Platona i Liceum Arystotelesa, przyjęła dojrzałą postać w średniowieczu i była dalej rozwijana w myśli Wilhelma Humboldta i Johna Henry’ego Newmana. W europejskiej tradycji uniwersytet miał nade wszystko służyć prawdzie; poszukiwać jej wiernie i ją upowszechniać. Uczony, badacz i nauczyciel cieszył się najwyższym autorytetem społecznym, a studiowanie było wymagającym zaszczytem. Wyrazem tego wyróżnienia i związanych z nim wymagań jest ślubowanie akademickie, zobowiązujące do sumiennego zdobywania wiedzy i dbałości o godność studenta, a więc kierowania się wysokimi standardami moralności i kultury osobistej.

Służba prawdzie była od początku rozumiana jako służba człowiekowi, który urzeczywistnia swoje człowieczeństwo m.in. przez wykształcenie swoich talentów, w obliczu prawdy, osiaganej w racjonalnym wysiłku poznawczym, wazeniu racji i swobodnym dialogu społecznym. Nic dziwnego, że jądrem uniwersytetu były zawsze szeroko pojęte nauki humanistyczne, po części nazywane dzisiaj społecznymi, w których funkcje integrujące i inspirujące pełniły filozofia i teologia.

Uniwersytet, służąc człowiekowi, budował jednocześnie wysoką kulturę. Był stróżem intelektualnego, moralnego i estetycznego ładunku jako fundamentu porządku obejmującego życie społeczne, polityczne i gospodarcze. Był też przez wieki szczególnym miejscem współpracy wiary i rozumu. Kościół stał przede wszystkim u początku uniwersytetów, opracował ich cele i strukturę, nadał idei uniwersytetu dojrzały kształt i od średniowiecza zakładał i prowadził niezliczone uczelnie. Działalność tę traktował nie tylko jako jedno z podstawowych zadań cywilizacyjnych, ale także jako istotny składnik swojej misji, jako nieodzowny element służby człowiekowi. Dlatego konstytucja apostolska Jana Pawła II o uniwersytetach katolickich *Ex corde Ecclesiae* stanowi, że uniwersytet „narodził się z serca Kościoła” i przez swoją działalność naukową „wnosi ważny wkład w prowadzone przez Kościół dzieło ewangelizacji”.

Troska o naukę i uczelnie wyższe nie może więc być pozostawiona tylko wąskiemu gremium rządzących. Jako sprawa ogólnoludzka, winna należeć do całego społeczeństwa, bo właściwe funkcjonowanie świata akademickiego jest warunkiem krwioobiegu prawdy w kulturze i w życiu społecznym. W szczególności społeczeństwo obywatelskie winno

dbać o utrzymanie sprawdzonej przez wieki autonomii uczelni jako gwaranta zachowania integralności ideowej szkół wyższych i ośrodków naukowych; jest ona bowiem niezbędna dla wypełnienia ich misji cywilizacyjnej.

III. „Pracy na waszym uniwersytecie wiele zawdzięczam i wysoko sobie ją cenię” (Jan Paweł II, *Przemówienie w czasie uroczystości nadania doktoratu honoris causa KUL, Warszawa 17 czerwca 1983 r.*)

Przez niemal ćwierćwiecze profesorem KUL był ksiądz Karol Wojtyła. Nasza Uczelnia z wielkim entuzjazmem przyjęła jego wybór na papieża w pamiętnym roku dwóch konklawe. Dla wielu z nas oczywiste było skojarzenie tego wydarzenia z poetycką zapowiedzią Juliusza Słowackiego, który wiele lat wcześniej obwieszczał: „Pośród niesnasków - Pan Bóg uderza / W ogromny dzwon, / Dla Słowiańskiego oto Papieża / Otwarty tron” (Juliusz Słowacki, *Pośród niesnasków - Pan Bóg uderza*). Ten słowiański charyzmatyczny papież w trakcie swego pontyfikatu nie tylko przyczynił się, jak wieszczyl poeta, do budowania cywilizacji miłości i pokoju w świecie, do obrony godności każdego człowieka, do ukazywania światu Boga, ale pozostał też w żywym kontakcie z naszym Uniwersytetem, kontynuował przyjaźnię i naukowe debaty z profesorami, spotykał się z przedstawicielami wielu środowisk KUL.

Spółeczność uniwersytecką i naszych Przyjaciół napelnia radość i duma z kanonizacji wielkiego Profesora, będącego przez blisko 27 lat nauczycielem świata, prorokiem integralnej wizji człowieka, głoszonej przez Kościół i wraz z nim przez Katolicki Uniwersytet Lubelski. Ciesząc się z wyniesienia na ołtarze naszego Profesora, którego imię KUL nosi od roku 2005, pragniemy na nowo zgłębiać jego nauczanie i szukać w nim inspiracji do nieustannego rozwoju duchowego. Jest to wezwanie i zobowiązanie nie tylko dla naszej Uczelni, ale też dla naszej Ojczyzny i dla całego Kościoła, byśmy wobec zagrożeń „cywilizacji śmierci” mieli odwagę „wypłynąć na głębię” budowania człowieczeństwa; człowiek czerpie bowiem swą szczególną godność i moc z zanurzenia w Bogu.

Z okazji 50-lecia KUL, obchodzonego w roku 1968, kardynał Karol Wojtyła przypomniał, że uniwersytet wyrasta z odkrycia godności człowieka, rodzącej prawo do prawdy i obowiązek jej poszukiwania, traktowany jako warunek autentycznej wolności. Dążenie do prawdy urzeczywistnia się w „misji naukowej i nauczycielskiej uniwersytetu”, a dążenie do prawdziwej wolności realizuje się w pracy wychowawczej. Podczas uroczystości 60-lecia KUL kardynał Wojtyła przypomniał zaś o wymogu bezinteresownego stosunku do prawdy, przywołując słowa błogosławionego kardynała Johna Henryego Newmana, założyciela uniwersytetu katolickiego w Dublinie: „Istnieje wiedza, która jest pożądana, choć nic z niej nie przychodzi, gdyż sama jest skarbem i wystarczającym wynagrodzeniem za lata trudu”. Integralna misja uniwersytetu nie ogranicza się bowiem do fachowego kształcenia przez przekazywanie pogłębionych informacji czy przygotowanie do zawodu; uniwersytet musi wspierać budowanie mądrości, gdyż tylko ona „zadawała ludzki głód i pragnienie prawdy” (Jan Paweł II, *Przemówienie do nauczycieli i wychowawców*, Nikaragua, León, 4 marca 1983 r.)

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II dba o urzeczywistnienie integralnej wizji uniwersytetu. Niewątpliwie jego istotnym elementem są nauki matematyczne, przyrod-

nicze, technologiczne, ale fundamentem swej misji cywilizacyjnej uczynił nade wszystko nauki humanistyczne i społeczne, wnosząc przez blisko 100 lat swego funkcjonowania istotny wkład do narodowej kultury oraz przygotowując pokolenia ideowych i dobrze wykształconych absolwentów. Tej służbie chce być wierny i w przyszłości, odwołując się do słów oraz świadectwa heroicznej wierności prawdzie o człowieku urzeczywistnionej przez swego wielkiego Patrona.

IV. „Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem” (J 11,25)

Drodzy Przyjaciele Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II!

W duchu świątecznej radości kieruję do Wszystkich, którym KUL jest od lat bliski, najserdeczniejsze podziękowania za wsparcie okazywane naszej *Alma Mater*. Dziękuję Księżom Biskupom, Proboszczom, całemu Duchowieństwu, Wiernym świeckim i wszystkim Przyjaciółom KUL.

Niech radosna nowina o pustym grobie, którą o świcie wielkanocnego poranka niewiasty z pośpiechem niosły Apostołom, uzdalnia nas do odkrywania pełnej prawdy o świecie i o człowieku; niech pobudza do jej głoszenia z radością, aż po „peryferie” świata. Niech spotkanie ze Zmartwychwstałym wnosi pokój w każde ludzkie serce i w każde ludzkie życie.

Ks. prof. dr hab. Antoni Dębiński

Rektor

Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II

Lublin, Wielkanoc 2014